

Algebra II, Praktikum X

Ruutvormid.

Kristo Väljako

20. aprill 2021

Ülesanne 1. Viige ruutvorm $2X_1X_2 + 2X_2X_3$ kanoonilisele kujule.

Ülesanne 2. Viige järgmised ruutvormid normaalkujule a) üle $\mathbb{R}$, b) üle $\mathbb{C}$:

1. $F_1 = X_1^2 + 4X_2^2 + X_3^2 + 4X_1X_2 - 2X_1X_3$,
2. $F_2 = X_1^2 + 2X_2^2 - X_3^2 + 4X_1X_2 - 2X_1X_3 - 4X_2X_3$,
3. $F_3 = -4X_1^2 - X_2^2 - X_3^2 - 4X_1X_2 + 4X_1X_3 + 18X_2X_3$,
4. $F_4 = X_1^2 + 5X_2^2 - X_3^2 + 6X_1X_2 + 4X_2X_3$.

Millised nendest ruutvormidest on omavahel ekvivalentsed?

Ülesanne 3. Leidke, kui palju on erinevaid mitteekvivalentseid ruutvorme n muutujast a) üle $\mathbb{C}$, b) üle $\mathbb{R}$.

Ülesanne 4. Leidke kõik parameetri a reaalarvulised väärtused, mille korral ruutvorm $aX_1^2 + aX_2^2 + (a-3)X_3^2 + 2X_1X_2 + 2aX_1X_3 + 2X_2X_3$ on negatiivselt määratud.

Ülesanne 5. Leidke kõik parameetri a reaalarvulised väärtused, mille korral ruutvorm $2X_1^2 - X_2^2 + 4X_3^2 + (2a-1)X_1X_2 + a^2X_2X_3$ on positiivselt määratud.

Ülesanne 6. Tõestage, et eukleidilise ruumi sümmeetrilise lineaarteisenduse erinevatele omaväärtustele vastavad omavektorid on ortogonaalsed.

Ülesanne 7. Viige ruutvorm

1. $2X_1^2 + 5X_2^2 + 5X_3^2 + 4X_1X_2 - 4X_1X_3 - 8X_2X_3$,
2. $8X_1^2 - 7X_2^2 + 8X_3^2 + 8X_1X_2 - 2X_1X_3 + 8X_2X_3$,

kanoonilisele kujule ortogonaalse muutujate vahetusega (s.o. muutujate vahetusega, mille maatriks on ortogonaalmaatriks).

Ülesanne 8. Leidke muutujate vahetus, mis viib ruutvormid

$$F = X_1^2 + 2X_2^2 + 3X_3^2 + 2X_1X_2 - 2X_1X_3,$$
$$G = 2X_1^2 + 8X_2^2 + 3X_3^2 + 8X_1X_2 + 2X_1X_3 + 4X_2X_3$$

korraga kanoonilisele kujule üle korpuse $\mathbb{R}$.

Ülesanne* 9. Olgu $f(X_1, \dots, X_n)$ ja $g(X_1, \dots, X_n)$ ruutvormid, kusjuures g on positiivselt määratud. Tõestada, et kanooniline kuju $f = \lambda_1 y_1^2 + \dots + \lambda_n y_n^2$ on iga muutujavahetuse korral, mis viib g normaalkujule, määratud üheselt liidetavate järjekorra täpsuseni, kusjuures $\lambda_1, \dots, \lambda_n$ on niinimetatud λ -võrrandi

$$\det(A - \lambda B) = 0'$$

lahendid, kus A ja B on vormide f ja g maatriksid.